

Tema

Samfund under forandring

Ud fra den fremherskende produktionsform kan man skelne mellem forskellige samfundstyper, der kan karakteriseres som:

- Jæger- og samlersamfund
- Bondesamfund
- Industrisamfund
- Vidensamfund i en globaliseret verden

Hver samfundstype ændrer sig over tid, men bevarer nogle grundlæggende træk, som ikke kun har betydning for måden, man producerer på, men også spiller en rolle for, hvordan samfundet er organiseret. Selv om overgangen fra en samfundstype til en anden er et brud, sker det over en årrække, hvor den nye samfundstype efterhånden bliver dominerende. Eller det sker ved blandingstyper. Således kan overgangen mellem jæger- og samlersamfund og bondesamfundet omkring 4.000 f.v.t. beskrives som halvagerbrug. Og selv om industrialiseringen vandt indpas i Danmark i de sidste årtier af 1800-tallet, var det først i slutningen af 1950'erne, at industrien overhalede landbruget som eksporterhverv.

Forløb

1. fase

Samfundstyperne (for bondesamfundets vedkommende: de forskellige perioder), der præsenteres i *Det historiske overblik*, fordeles mellem grupper af elever. Eleverne læser grundbogens tekst og løser de tilhørende opgaver (kopisider på hjemmesiden):

1. Jæger- og samlersamfund, side 11-19

Kopisider *Jægerne*, arbejde med opgaverne: Karakteriser perioden: Hvad er rigtigt? – Jægerne – Perioder i jægerstenalderen

2. Bondesamfund

2a. *Bondestenalderen, side 28-30*

Kopisider *Bønderne*, arbejde med opgaverne: Karakteriser bondestenalderen – Husdyr

2b. *Bronzealderen, side 39-44*

Kopisider *Bronzealder – Fra Middelhavet til Nordnorge*, arbejde med opgaverne: Karakteriser bronzealderen – Tip en 11'er – Dårligt landbrug – Religion og tro – Solvognen

2c. *Jernalderen, side 54-55*

Kopisider *Romerne og germanerne*, arbejde med opgaverne: Karakteriser jernalderen – Kongens rådgiver

2d. *Landboreformerne, side 159-161*

Kopisider *Oplysning og revolution*, arbejde med opgaverne: Karakteriser oplysningstiden – Landboreformerne

3. Industrisamfund, side 193-201

Kopisider *Moderne tider*, arbejde med opgaverne: Karakteriser industrialiseringen – Tip en 12'er – Industrialiseringens samfund – På fabrik

4. Vidensamfund, side 264-265

Kopisider *Danmark i verden efter 1989*, arbejde med opgaverne:
Karakteriser perioden – Danmark i EU – Globaliseringen

2. Fase

Med udgangspunkt i indsigt, der er opnået i fase 1, formulerer hver gruppe en problemstilling (et sæt af åbne spørgsmål), der lægger op til en undersøgelse af grundlæggende træk og forandringer i den pågældende samfundstype ud fra fokuspunkterne:

- Produktion og arbejde
- Dagligliv og familiemønster
- Organisering af samfundet

Forslag til materiale findes på hjemmesidens *materialeliste*.

3. Fase

Hver gruppe forbereder en fremlæggelse med udgangspunkt i en skærmpresentation (fx PowerPoint).